

C134 – BUI9

V L A A M S   P A R L E M E N T

Zitting 2006-2007

15 maart 2007

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR BUITENLANDS BELEID, EUROPESE AANGELEGENHEDEN,
INTERNATIONALE SAMENWERKING EN TOERISME

INHOUD

Vraag om uitleg van mevrouw Sabine Poleyntot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, en tot de heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de plaats van Congo in het Vlaams ontwikkelingsbeleid	
Vraag om uitleg van de heer Karim Van Overmeire tot de heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de initiatieven die de minister-president wil nemen in Congo	1
Vraag om uitleg van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de verspreiding van het magazine ‘Tribune de Bruxelles’ onder Europese ambtenaren	7
Vraag om uitleg van mevrouw Sabine Poleyntot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de houding van de Vlaamse en federale regering in onderhandelingen over economic partnership agreements (EPA)	11
Vraag om uitleg van mevrouw Stern Demeulenaere tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de Travel and Tourism Competitiveness Index van het World Economic Forum	13

Waarnemend voorzitter: mevrouw Miet Smet, ondervoorzitter

Vraag om uitleg van mevrouw Sabine Poleyn tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, en tot de heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de plaats van Congo in het Vlaams ontwikkelingsbeleid

Vraag om uitleg van de heer Karim Van Overmeire tot de heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de initiatieven die de minister-president wil nemen in Congo

De voorzitter: Mevrouw Poleyn heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: Anderhalve week geleden hebben we in de media vernomen dat de minister-president op bezoek ging bij de partnerlanden van de Vlaamse Regering op het vlak van ontwikkelingssamenwerking, namelijk Malawi en Mozambique. We waren zeer verheugd te zien dat de minister-president afzakt naar het zuiden van Afrika. Vooral Malawi is een heel nieuw land voor de Vlaamse Regering. Ook in Mozambique kwam u voor het eerst. Het is belangrijk dat u toont betrokken te zijn bij dat beleidsonderdeel. Vanuit Landbouw en Duurzame Ontwikkeling hebt u ook een link met wat er zich in Zuidelijk Afrika afspeelt.

Toen u in de pers aankondigde dat Congo ook een plaats zou krijgen binnen uw bevoegdheidsdomeinen, keken we positief verbaasd op. U weet dat we in deze commissie al verschillende keren hebben gewezen op Congo als mogelijk partnerland voor ontwikkelingssamenwerking. Zulks is op dit moment mogelijk niet helemaal opportuun. We vinden het wel spijtig dat de historische banden tussen de mensen hier en de mensen in Congo onvoldoende worden gevaloriseerd. De berichten die u in de pers hebt verspreid, juichen we echter hoe dan ook toe. U kondigt aan wat u met dat internationale luik binnen uw bevoegdheden doet. Transparantie is een goede zaak. Iedere minister voert immers een luik internationaal beleid of ontwikkelingssamenwerkingsbeleid uit. Tot nu toe heb ik vooral schriftelijke vragen gesteld aan de verschillende ministers betreffende hun internationale bevoegdheidsdomeinen omdat de materie weinig doorzichtig is.

Ik verwijs hier ook even naar het kaderdecreet Ontwikkelingssamenwerking. De besprekingen ervan zijn in

deze commissie aangevat en de principes centraal gesteld. Een van de principes is net transparantie over wat op het vlak van ontwikkelingssamenwerking in de verschillende beleidsdomeinen gebeurt. U hebt nu een eerste stap gezet. We zullen via het decreet ervoor moeten zorgen dat het parlement systematisch op de hoogte wordt gehouden van wat de ministers op vlak van ontwikkelingssamenwerking doen.

Een ander principe is de expertise in Vlaanderen en de expertise van Vlaamse actoren met partners uit ontwikkelingssamenwerkingslanden erkennen en valoriseren, en versterken en bundelen waar het kan.

In een artikel in De Tijd staat te lezen dat een van de gekozen partners de VVOB is. We kennen de VVOB als een semi-overheidsinstantie en een soort van ngo, die wordt gewaardeerd voor zijn expertise op het vlak van onderwijs. Een andere partner is het HIVA. Tussen de KUL en de universiteit in Kinshasa bestaat een traditionele partnerrelatie die om valorisering vraagt. En C.D.I.-Bwamanda (Centre de Développement Intégral) is een van de weinige ngo's die altijd is gebleven en alom worden gerespecteerd omwille van haar kennis. We hebben het gevoel dat u bij uw keuze zeer professioneel te werk bent gegaan en op een duurzame wijze tracht uw budgetten te besteden.

Een vierde project wordt door de BTC gecoördineerd, de Belgische Technische Coöperatie, een federale uitvoerende instantie. Ik verwijs hier naar een ander principe binnen het kaderdecreet Ontwikkelingssamenwerking, namelijk de coherentie en harmonisatie. Dat aspect is tijdens de hoorzitting van een week geleden zeer sterk naar voren gebracht. Het is belangrijk dat alle overheden, van de meest lokale tot de meest internationale, zo nauw mogelijk samenwerken en elkaar versterken. Het is goed dat u ook met de federale instanties samenwerkt. Ik heb dus een positieve indruk overgehouden aan wat ik in de media heb gelezen. Ik vind het wel belangrijk ook in het parlement te vernemen wat er juist gebeurt. Vandaar mijn vraag om uitleg en de volgende concrete vragen.

Wat wordt er precies gesteund? Waar gaan de budgetten naartoe binnen Landbouw en Duurzame Ontwikkeling? Hoe sluit dat aan bij het algemene ontwikkelingsamenwerkingsbeleid? Misschien hebt u van uw collega-ministers gehoord welke initiatieven zij steunen. Hebt u daar een antwoord op? Cuba zou bij uw collega-ministers als mogelijk land naar voren zijn gebracht. Mochten er meer budgetten vrijkomen, bent u er dan een voorstander van dat Congo een partnerland wordt in het Vlaamse ontwikkelingsbeleid?

Minister Bourgeois heeft in zijn beleidsbrief aangekondigd een coherentietoets te willen opstellen. Het is een manier om naar coherentie te zoeken tussen de verschillende beleidsdomeinen. Wat is uw mening daarover? Is dat haalbaar? Wat zou dat in de praktijk kunnen betekenen?

U bent bevoegd voor duurzame ontwikkeling, en ontwikkelingssamenwerking is daar een onderdeel van. Zijn er nog raakvlakken tussen ontwikkelingssamenwerking en duurzame ontwikkeling? Zijn er recente of komende initiatieven waarvan het goed is dat wij ervan op de hoogte zijn?

De voorzitter: De heer Van Overmeire heeft het woord.

De heer Karim Van Overmeire: Mijn vraag gaat over hetzelfde onderwerp, maar de invalshoek is verschillend. In de pers lezen we dat u een kwart miljoen euro wil vrijmaken voor een aantal ontwikkelingsprojecten in Congo, en dat de middelen niet van het budget Ontwikkelingssamenwerking komen – dat zou van het departement van minister Bourgeois zijn –, maar van de budgetten Duurzame Ontwikkeling en Landbouw zullen komen. Deze initiatieven worden genomen in een land dat op dit ogenblik geen partnerland is van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking. De projecten die u hebt geselecteerd, zijn binnen Congo geografisch gespreid en inhoudelijk zeer divers.

Uit de krantenberichten heb ik de volgende projecten kunnen distilleren: de versterking van de faculteit Sociale Wetenschappen van de universiteit van Kinshasa, een project rond koffie in de noordelijke Evenaarsprovincie, de ondersteuning van het landbouwonderwijs en de aanstelling van een expert om de hervorming van het Congolese ministerie van Landbouw te begeleiden.

Mijnheer de minister, werd over die projecten overleg gepleegd met minister Bourgeois? Betekent een en ander dat Congo het vierde partnerland wordt voor de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking? Als u immers in één land vier projecten lanceert, doet u al meer dan wat er op dit moment in een aantal officiële partnerlanden gebeurt, zoals in Mozambique, waar wij ergens in een afgelegen hoek in de provincie Tete één enkel project hebben. Nu gaat u in een land dat geen officieel partnerland is, meteen vier projecten lanceren.

Ik was ook verbaasd over uw uitspraak in de krant: “Ik hoop dat ik mijn collega’s kan overtuigen om ook vanuit hun bevoegdheid een blijk van solidariteit te geven.” Zo lijkt het alsof de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking gebaseerd is op occasionele initiatieven: elke minister doet maar iets en geeft een blijk van solidariteit met het land dat hij of zij uitkiest. Het hangt dan wellicht af van de mensen met wie men zich omringt, of door wie men gecontacteerd wordt, of men ergens al dan niet projecten

ontwikkelt. Is het niet wenselijk om op dat vlak enige coherentie en een strategie voor de hele Vlaamse Regering te ontwikkelen?

Hoe rijmt u deze in de pers gelanceerde initiatieven en uitspraken met de inhoud van het Vlaams regeerakkoord en met het ontwerp van kaderdecreet inzake Ontwikkelingssamenwerking, dat op dit moment in deze commissie wordt besproken, en waarin onder meer in artikel 6 gepleit wordt voor de concentratie van de inspanningen van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking in een beperkt aantal landen? Hoe kan men spreken van een concentratie, terwijl elke minister, naast de ontwikkelingssamenwerking van minister Bourgeois, nog zijn eigen occasionele initiatieven lanceert in tal van landen?

De voorzitter: De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers: Ik sluit mij graag aan bij de vragen van mevrouw Poleyn. Ik heb drie bedenkingen: eerst over de wijze waarop dit debat door de minister is aangetrokken, vervolgens over de gegrondheid van ontwikkelingshulp in Congo, en ten slotte is er nog mijn bezorgdheid over het duurzame ontwikkelingsaspect.

Los van het feit dat ik de samenwerking met Congo een goed idee vind, was dit niet de ideale manier om erover te communiceren. Op de vooravond van uw vertrek naar de partnerlanden zonder overleg met uw collega’s van de Vlaamse Regering aankondigen dat u in Congo aan ontwikkelingshulp gaat doen – en nog niet weinig, lijkt mij vreemd. Zoals De Tijd schreef: “Dat bleek gisteren, toen Vlaams minister-president Yves Leterme (CD&V) onverwacht bekendmaakte ontwikkelingsprojecten in Congo te gaan steunen. Van een officiële Vlaamse Congopolitiek is nochtans geen sprake. Leterme lijkt ‘cavalier seul’ te spelen, zonder om te kijken naar minister van Ontwikkelingssamenwerking en Buitenlands Beleid Geert Bourgeois (N-VA).” Tot zover het citaat, zonder verder commentaar.

Over het tweede punt, Congo, ben ik blij dat de minister-president het standpunt dat ik twee jaar geleden al verdedigde, overgenomen heeft. Ik overdrijf misschien wat, maar twee jaar geleden heb ik voor het eerst in deze commissie een debat over Congo gelanceerd omdat ik uw bezorgdheid en overtuigingen deel. Er zijn namelijk heel wat goede redenen om samen te werken met Congo. Het is allicht geen goed idee om op dit ogenblik van overheid tot overheid samen te werken. Dat komt iets te vroeg, maar de projecten die u steunt, vormen een mooi voorbeeld van hoe een ontwikkelingssamenwerking in Congo inderdaad op zijn plaats kan zijn. Dergelijke projecten steunen moet niet altijd ontzettend veel geld kosten. Wij zijn in Vlaanderen behoorlijk goed in de organisatie van de administratie. Daar kunnen we iets zinnigs over zeggen. Als het de

Congolese samenleving aan iets mangelt, is het wel de wijze waarop hun administratie is georganiseerd, in zover er überhaupt al een administratie bestaat.

De overdracht van knowhow naar een land als Congo moet, zoals gezegd, niet eens veel geld kosten en kan toch een bijdrage betekenen voor de verdere ontwikkeling van het land. Het land staat ongeveer op nul. Pessimistisch bekeken kan het natuurlijk nog onder nul zakken. Daar komen de Congolezen van, en op dit ogenblik staan ze op nul. U krijgt van mij alle steun om in Congo projecten te ondersteunen.

Vanuit uw bevoegdheid Duurzame Ontwikkeling en de opportuniteit om met Congo samen te werken, staat u voor de grote uitdaging van de houtkap en het begin van de vernietiging van het tweede grootste regenwoud ter wereld. Het is een van de grootste bedreigingen voor Congo op dit ogenblik. Meer dan 40 miljoen Congolezen hangen voor hun levensonderhoud af van dat regenwoud. Daarnaast is het een leefgebied voor duizenden planten en diersoorten, waaronder heel wat unieke soorten. De Congolese bossen zijn ook een belangrijke buffer tegen de klimaatverandering. Het zou goed zijn dat u in uw samenwerking met Congo bijzondere aandacht besteedt aan het problematische kappen van het tweede grootste regenwoud ter wereld.

De voorzitter: De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones: Ik heb daarnet deelgenomen aan een oud-studentenbijeenkomst van de VUB. Het laatste gesprek ging over Congo en ik vroeg hen naar hun mening over ontwikkelingssamenwerking met Congo. Aan tafel zat ook de schepen van Onderwijs van Antwerpen. Hij zei dat Antwerpen samenwerkte met Matadi, en dat een van hun grote zorgen de betrachting betrof om een regeling uit te werken voor de uitvoer van hout uit het regenwoud, iets dat nu op een niet-gereguleerde manier gebeurt. Er worden dus pogingen ondernomen om dat min of meer correct te laten verlopen, maar men staat hier toch enigszins cynisch tegenover en vreest dat de samenwerking vlug zou kunnen eindigen als men daar te ver in zou gaan.

Ook in de vorige periode – en ik verwijs hier naar het Sint-Michielsakkoord – had iedere minister binnen zijn bevoegdheden en budgetten de mogelijkheid om internationaal samen te werken. Ze zijn niet gebonden door de kernlanden en zelfs niet door het kernbeleid. Ik ben er een voorstander van dat dit in een zo ruim mogelijke mate ook effectief gebeurt. Hoe geraken wij anders aan de 0,7 percentnorm voor ontwikkelingssamenwerking? Wij staan er momenteel nog mijlenver vandaan.

In deze commissie is al verscheidene keren gesteld dat het beleid niet beperkt zou mogen zijn tot Zuidelijk Afrika. Wij hebben immers historische banden met

Congo. Ik wilde 'Le tour du Zaïre', het boek van Bart Castelein meebrengen. Hij heeft per fiets alle missionarissen bezocht. Het is een eigenzinnige man, waarschijnlijk niet toevallig een West-Vlaming.

Er zit een beetje Vlaamse identiteit in dat land. In de reportages van 'Man bijt hond' ziet men de welgezindheid en de werklust van de eenvoudige man. We hebben daar banden mee. Ik zou me er onmiddellijk thuis voelen, ook al ben ik er tot mijn spijt nooit geweest. Mijn vader komt uit een generatie met veel missionarissen. Ieder jaar was er een klasreunie van het Klein Seminarie in Roeselare. Van de twintig oud-leerlingen waren er vijftien geestelijken. Zeven ervan waren missionaris. Dat was een Vlaamse aangelegenheid. Als die missionarissen het Nederlands hadden gedoceerd in hun missies, dan was Congo waarschijnlijk het vierde land van de Taalunie zoals Suriname nu.

Het is niet omdat er nu een andere taal wordt gesproken, dat we het land moeten overlaten aan de francofonie van dit land. We hebben meer banden met Congo dan met de landen in Zuidelijk Afrika. Uit mijn tafelgesprek is gebleken dat men in Antwerpen vindt dat men beter naar Marokko zou gaan. Als we alle problemen in Marokko zouden oplossen, zouden we ze hier niet meer moeten oplossen. Ook dit is een element, want waar hebben wij zeer veel contacten? Het is niet voor niets dat er bij ons een wijk Matonge is. Het is een opportunistische en een beetje een egoïstische benadering, maar men doet iets in landen waarmee men veel over-en-weer-verkeer heeft.

Wij staan dus achter het beleid dat men in de toekomst zou uitbreiden naar dat land waarmee we toch banden hebben.

De voorzitter: Minister-president Letermé heeft het woord.

Minister-president Yves Letermé: Ik wil eerst eens duidelijk situeren wat we gedaan hebben. Ik wil ook zeggen dat ik morgen precies hetzelfde zou doen en het op dezelfde manier zou aankondigen. Uiteraard moet met heel veel voorzichtigheid naar de evolutie van de instellingen in Congo worden gekeken. Maar op dit ogenblik heeft het land opnieuw hoop op een betere toekomst. We hebben sterke historische banden met Congo, een deel van het kruim van Vlaanderen is daar in het verleden het beste van zichzelf gaan geven. Dit is het moment om minstens een symbolische daad van solidariteit te stellen. Ik zou het exact op dezelfde manier doen.

Daarstraks heeft de heer Roegiers gezegd dat we niet weinig doen. Het is wel weinig wat we doen. De globale begroting van Ontwikkelingssamenwerking is 1 pro mille van wat Vlaanderen uitgeeft.

De heer Jan Roegiers: Als ik dat gezegd heb, mijnheer de minister-president, dan was dat een onbedoelde vergissing van mijnentwege.

Minister-president Yves Leterme: Geen probleem, maar het is in elk geval zeer weinig wat we doen. Voor wat we op mijn initiatief doen in Congo, hebben we iets minder dan 250.000 euro. Ik laat het aan uw fantasie over om een vergelijking te maken met de wedden die soms in Vlaanderen soms worden uitgekeerd voor topfuncties. Ik vind wel dat het geld goed besteed is. We moeten ervoor zorgen dat het geld van de Vlaamse belastingbetaler tot op de laatste euro goed besteed is.

Welke zijn de vier projecten? We gaan een machine kopen en die laten plaatsen door CDI-Bwamanda in een project dat zeer verdienstelijk is en dat er vooral voor wil zorgen dat de rode koffiebonen beter gecommercialiseerd kunnen worden.

Verder gaan we proberen een bijdrage te leveren tot een betere organisatie van het landbouwonderwijs. Om vandaag de dag aan performante landbouw te doen, moet er een zekere knowhow zijn, zekere vaardigheden. Het zijn niet langer alleen de zwakkelingen die in de landbouw blijven steken. Als de landbouw levenskracht wil hebben, dan moeten we het onderwijs beter organiseren. Een levenskrachtige landbouw is één van de middelen om de stadsvlucht te verhinderen en zo te zorgen dat die landen kansen hebben op een betere toekomst.

Er is een project met de faculteit sociale wetenschappen van de universiteit van Kinshasa. Het middenveld heeft duidelijk een stabiliserende rol vervuld in Congo toen de politiek deficiënt werd. Het geheel van spontane verenigingen en zelforganisaties in Congo heeft voor een deel gezorgd dat de hongersnood nog binnen de perken bleef, dat er nog een aantal basisbehoeften vervuld konden worden en dat er een zekere stabiliteit was. De bedoeling is om met een heel kleine bijdrage, de werking van de faculteit te ondersteunen en beter te organiseren.

Tot slot leveren we een kleine bijdrage door de heer Jan Adriansens naar Congo te sturen om daar het ministerie van Landbouw mee te helpen organiseren. Hij heeft daar vroeger al gewerkt en volgde voor ons tot voor kort in Parijs het Europese en Franse landbouwbeleid als landbouwattaché.

Vier kleine projecten voor een totaalbedrag van iets minder dan 250.000 euro tegenover de 21,7 miljoen euro die in onze ontwikkelingssamenwerking wordt geïnvesteerd en tegenover de iets meer dan 20 miljard euro die we in totaal namens de Vlaamse belastingbetaler uitgeven. Ik vind het symbolisch belangrijk omdat het een teken is van solidariteit en ik zou het opnieuw doen en op dezelfde manier aankondigen. Het is een bescheiden bedrag, het is veel te weinig, maar het is goed besteed geld.

Het is uiteraard overlegd met minister Bourgeois. We hebben hem meegedeeld dat we dat gingen doen. Het past perfect in de bevoegdheidsverdeling binnen de Vlaamse Regering. Ik kan u trouwens een overzicht geven van initiatieven die door andere collega's in andere landen worden genomen. Ik vind dat ook een departement zoals Landbouw een bijdrage kan leveren aan de activiteiten van Vlaanderen, niet alleen in de concentratielanden, maar ook in andere landen.

Wat het project van het HIVA betreft: CDI-Bwamanda heeft ingeschreven op een oproep die we gelanceerd hebben voor het indienen van projecten over duurzaam ontwikkelen. De selectie van de projecten is op die manier gebeurd. De terbeschikkingstelling van de expert die in Parijs zat en nu naar Congo zal gaan, heb ik persoonlijk beslist. Het beroep doen op de VVOB om het landbouwonderwijs te organiseren in Congo, heeft gewoon te maken met de werking en de kwaliteit van het werk van de VVOB. Twee projecten zijn dus geselecteerd via de procedures duurzame ontwikkeling en twee hebben we gekozen op het kabinet.

Uiteraard zijn we, conform het regeerakkoord en het decreet, van plan om voluit te gaan voor het eigen programma van ontwikkelingssamenwerking in Zuidelijk Afrika, zijnde Zuid-Afrika, Mozambique en Malawi. We concentreren onze middelen daar. Het feit dat we ze geografisch en thematisch concentreren, maakt dat ze vrij doelmatig kunnen worden aangewend. Men heeft natuurlijk nooit 100 percent sluitende garanties. Maar wat we op het terrein hebben gezien, geeft ons toch wel het gevoel dat het geld goed besteed wordt. Daarstraks is er wat gelachen met Mozambique, maar ik denk dat de investering van enkele miljoenen euro in een ziekenhuis voor aidsbestrijding, bijzonder goed besteed is. Het is geen klein bedrag en het maakt echt het verschil voor de mensen.

De heer Karim Van Overmeire: Ik heb er niet mee gelachen. Ik heb alleen gezegd dat u vier projecten opstart in Congo, terwijl er in Mozambique, dat een partnerland is, slechts één project is. Het wordt misschien uitgebreid, maar op dit moment stelt het niet zoveel voor.

Minister-president Yves Leterme: Ik heb graag een gesprek met voldoende kennis aan weerszijden van het debat, maar het is onjuist dat u zegt dat we maar één project hebben in Mozambique. Dat is totaal onjuist. En als u bij uw standpunt blijft dat er maar één project is, het is wel een project van ettelijke miljoenen euro's tegenover de hier zopas genoemde 250.000 euro. Ik vind nog altijd, maar misschien trekt u dat in twijfel, dat 250.000 euro iets minder is dan 4 of 5 miljoen euro.

Er zijn dus in Mozambique verschillende projecten operationeel en ze leiden tot resultaten. Als daar men-

sen aan aids creperen liggend op een stuk karton, dan vind ik dat we dat geld daar goed besteden. We hebben wat discussie gehad met de plaatselijke autoriteiten over de snelheid van het afleveren van de bouwvergunning. Maar ik denk dat de mensen toch goed inspelen op de mogelijkheden die we hen bieden.

Voor wat Congo betreft ten aanzien van de ontwikkelingssamenwerking, blijft die geografische en thematische concentratie gelden. Het decreet zal correct worden uitgevoerd en wat ik doe, is conform het regeerakkoord. Ik voeg ten persoonlijke titel wel toe – wat ik ook gezegd heb bij de voorstelling van de vier projecten voor Congo – dat ik vind dat de historische banden met Congo wettigen dat we goed nadenken en wat mij betreft, zouden overgaan tot een grotere inspanning van Vlaanderen, ook in Congo, zeker op een zo belangrijk moment in de geschiedenis van dat land.

Ik heb hier een overzicht van alles wat de andere ministers doen aan ontwikkelingssamenwerking. Ik zal het laten verzenden aan de commissie zodat u van India, over Afrikaanse landen tot Cuba, een goed zicht hebt op de functionele en departementale begrotingen voor ontwikkelingssamenwerking.

Deze initiatieven worden dus overlegd met minister Bourgeois. Congo wordt op korte termijn niet het vierde partnerland voor de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking, maar u kent mijn persoonlijke inschatting. Enige coherentie ter zake is inderdaad wenselijk, maar die is er ook. Het kaderdecreet wordt correct toegepast en artikel zes in het bijzonder. De concentratie van de inspanningen voor Vlaamse ontwikkelingssamenwerking wordt zeer uitdrukkelijk toegepast, zowel de geografische als de thematische concentratie. Voor de rest sluit ik mij aan bij het overgrote deel van de beschouwingen van de heer Loones.

De voorzitter: Mevrouw Poleyn heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: Ik wil de minister-president danken voor zijn grondige, maar vooral gemeend antwoord. Toch heb ik nog enkele bijkomende vragen.

Mijn vraag of u binnen het kader van duurzame ontwikkeling, naast dit initiatief nog andere initiatieven plant, hebt u niet beantwoord. Het is interessant om op voorhand op de hoogte te zijn van eventuele initiatieven.

Minister-president Yves Leterme: Dat hangt af van de ingediende projecten. Als mensen antwoorden op een projectoproep en er zijn internationale projecten voor ontwikkelingssamenwerking bij, dan laten we die jureren. En als er goede projecten bij zijn, waarom niet?

Mevrouw Sabine Poleyn: Doet u om het jaar zo'n oproep?

Minister-president Yves Leterme: Normaal ieder jaar, als het budget dat toelaat.

Mevrouw Sabine Poleyn: U hebt iets meer verteld over de verschillende projecten, maar het is me nog altijd niet duidelijk hoe duurzaam ze zijn. Zijn het kortetermijnprojecten of langetermijnprojecten? En hoe zal de evaluatie en de opvolging gebeuren?

Tot slot nog een bedenking. Als we op termijn effectief verdergaan met het uitbouwen van contacten met Congo, dan moeten we ons zeker aansluiten bij het donoroverleg over Congo.

De voorzitter: De heer Van Overmeire heeft het woord.

De heer Karim Van Overmeire: Mijnheer de minister-president, ik neem aan dat u me een lijst zult bezorgen van de verschillende Vlaamse projecten in Mozambique.

Minister-president Yves Leterme: Ik heb de lijst bij me, er zijn tien projecten.

De heer Karim Van Overmeire: Dat is nieuw voor deze commissie.

Minister-president Yves Leterme: Een deel van de projecten is opgestart in 2002, 2003, 2004 en 2006. De meeste projecten zijn gestart in 2003-2004 maar lopen door. Ik heb de lijst bij me en ik zal ze u bezorgen.

We hebben in Mozambique een aantal van die projecten bezocht. Het gaat dan over projecten voor ontminning tot projecten voor basisgezondheidszorg. Het grootste engagement is de bijdrage van Vlaanderen aan de bouw van een ziekenhuis in Noord-Mozambique. Het is dus niet juist dat er maar één project is in Mozambique.

De heer Karim van Overmeire: Ik neem daar kennis van.

Het gaat hier natuurlijk over de inhoud die wordt gegeven aan het begrip concentratie. Mevrouw Poleyn heeft verwezen naar de hoorzitting van een tiental dagen geleden. Daarin werd duidelijk gesteld dat een land dat op een efficiënte manier aan ontwikkelingssamenwerking wil doen, moet zorgen voor een geografische en thematische concentratie. Iedereen is zich daarvan bewust, en toch lukt het niet in de praktijk.

Vlaanderen stelt zeer weinig middelen ter beschikking voor ontwikkelingssamenwerking, en daar zijn allerlei redenen voor. Die middelen zouden echter geconcentreerd moeten worden. Wanneer er projecten worden opgezet in Zuid-Afrika, Mozambique, Malawi, Congo

en Cuba, dan is er absoluut geen sprake meer van een concentratiebeleid. Bovendien worden daar allerlei beschouwingen aan gekoppeld. Vlaanderen heeft een aantal projecten in Congo en dus moet u met de Congolese regering gaan praten over het kappen van het regenwoud. Die relatief kleine projecten in Congo zullen het kappen niet tegenhouden, de migratiestroom niet omkeren en de vlucht naar de steden niet verhinderen. Wanneer Vlaanderen op een efficiënte manier aan ontwikkelingssamenwerking wil doen, dan moet het zich concentreren op één land en misschien zelfs op één regio of stad. Pas wanneer we onze inspanningen concentreren, maken we kans om effectief het verschil te maken.

Een spreker van 11.11.11 zei tijdens de eerder genoemde hoorzitting over het ontwerp van kaderdecreet Ontwikkelingssamenwerking dat het onmiddellijke effect van zo'n project vooral het media-effect is dat de betrokken politicus daarmee scoort. Hij werpt zich op als een soort van wilde weldoener. Op lange termijn kan een project pas efficiënt zijn bij een geografische en thematische concentratie.

Mijnheer de minister-president, u zegt dat dat gebeurt in de Vlaamse Regering maar ik heb hier voldoende voorbeelden die aantonen dat er van een concentratiebeleid geen sprake is. Dit is dan ook geen efficiënte manier om aan ontwikkelingssamenwerking te doen.

De voorzitter: De heer Vrancken heeft het woord.

De heer John Vrancken: Mijnheer de minister-president, u hebt het over het ondersteunen van een landbouwproject in Congo. Ik vraag me af welke expertise Vlaanderen heeft om de landbouw in Afrika te steunen. Het Instituut voor Tropische Geneeskunde in Antwerpen levert heel goed werk en beschikt dus over een zekere expertise op het vlak van de tropen. Maar wat de landbouw betreft, is bijvoorbeeld het oogsten van landbouwgewassen in Afrika toch helemaal anders dan in Vlaanderen.

De voorzitter: De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones: Ik wil even reageren op de opmerking van de heer Vrancken dat we geen expertise zouden hebben in het buitenland omdat we er geen hebben in het binnenland. Omgekeerd heeft 11.11.11 ooit gezegd dat het feit dat Vlaanderen beschikt over een zekere onderwijsexpertise niet betekent dat Vlaanderen diezelfde expertise heeft in het buitenland. Volgens deze respectieve visies moeten we dus niets doen in het buitenland.

We moeten ons ontwikkelingssamenwerkingsbeleid concentreren op een aantal landen. Daarnaast kan elke minister binnen zijn of haar beleid nog budgetten besteden aan ontwikkelingssamenwerking. Alleen op die manier kun-

nen wij een grotere impact hebben. Dat was ook een van de grote leidmotieven van de vorige minister van Ontwikkelingssamenwerking, de heer Anciaux.

De heer Luk van Nieuwenhuysen: U hebt niet goed geluisterd tijdens de hoorzitting.

De heer Jan Loones: Ik heb zeer goed geluisterd. Binnen het convenantenbeleid zullen we de samenwerking tussen gemeenten niet beperken tot de bevoorrechte gebieden in zuidelijk Afrika. De gemeente Koksijde heeft geprobeerd een samenwerking tot stand te brengen met een gemeente in Congo. Zowel Vlaanderen als Congo hebben overigens ongeveer 70 kilometer kust. Er waren echter drie Congolese gemeenten kandidaat terwijl er maar één conventantgemeente mogelijk is. We hebben uiteindelijk dan ook geopteerd voor een gemeente in Suriname.

De voorzitter: Minister-president Letermé heeft het woord.

Minister-president Yves Letermé: Ik blijf erbij dat wij het element concentratie staande houden in ons ontwikkelingssamenwerkingsbeleid. U mag echter niet vergeten, mijnheer Van Overmeire, dat projecten of initiatieven inzake ontwikkelingssamenwerking ook nuttig zijn vanuit een specifiek functioneel beleidsdomein. Ik ben verantwoordelijk voor Landbouw. Vorig jaar heb ik de president van Mali ontvangen. Ik heb met hem afgesproken dat twee of drie beurstudenten van zijn landbouwhogeschool in het ILVO (Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek) in Merelbeke een stage en enkele onderzoeksprojecten zouden volgen. Dat is heel nuttige kennisuitwisseling voor onze landbouweconomie.

Mijnheer Vrancken, u zegt dat Vlaanderen niet veel landbouwexpertise heeft. U verwijst naar het Instituut voor Tropische Geneeskunde, maar dat heeft, voor zover ik weet, niets te maken met landbouw. U zou echter eens moeten weten hoeveel expertise er in Vlaanderen aanwezig is die wel te maken heeft met landbouw in tropische gebieden. Zo heeft professor Swennen van de K.U.Leuven een bijzondere expertise opgebouwd inzake bananenrassen. Hij maakt voor Tanzania en andere landen het verschil tussen een situatie waarin de mensen voldoende geld overhouden om hun kinderen te voeden en te kleden en een situatie waarin ze helemaal niets hebben. Ik heb onlangs een toespraak gehouden voor de landbouwfaculteit in Leuven. Daar bestaat een heel sterke expertise inzake tropische landbouw en de organisatie van landbouw in tropische gebieden. U mag dus de kennis en de knowhow die in Vlaanderen bestaan niet onderschatten. We zouden die eigenlijk moeten aanwenden om die mensen die vaak zelfs niet beschikken over een basisgezondheidszorg en basisvoeding, te helpen.

De heer John Vrancken: Ik heb het Instituut voor Tropische Geneeskunde niet genoemd in functie van landbouw. Ik heb gezegd dat Vlaanderen met dat instituut over een zekere expertise beschikt inzake de zuidelijke landen en de problematiek die zich in die landen stelt. Het was een open vraag die ik stelde over de expertise inzake landbouw in tropische landen.

De voorzitter: Mevrouw Poleyn heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: Mijnheer de minister-president, we zijn heel blij dat u communiceert over de initiatieven die u binnen uw beleidsdomein neemt. Elke minister kan initiatieven nemen maar het is vaak moeilijk om daar zicht op te krijgen. Dat kan alleen via schriftelijke vragen en dus met heel wat vertraging. We moeten ons dringend buigen over het kaderdecreet Ontwikkelingssamenwerking, en dan vooral over het luik coherentie.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

– *De heer Karim Van Overmeire treedt als voorzitter op.*

Vraag om uitleg van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de verspreiding van het magazine 'Tribune de Bruxelles' onder Europese ambtenaren

De voorzitter: De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, vorige maand is er nogal wat beroering ontstaan bij heel wat Vlaamse personeelsleden van de Europese Commissie. De aanleiding daarvan was de verspreiding binnen de diensten van de Commissie van een gratis magazine Tribune de Bruxelles, een bijlage van La Dernière Heure of La Libre Belgique, dat is me niet helemaal duidelijk. Het is in elk geval dezelfde groep.

Op het eerste gezicht lijkt de verantwoording voor die verspreiding heel aannemelijk. Men wil de Europese ambtenaren betrekken bij het lokale politieke en sociale leven. Wellicht daarom kon de verspreiding ook rekenen op de steun van de Commissievoorzitter, de heer Barroso, van een aantal commissarissen, zoals mevrouw Wallström en de heer Kallas, en van een vakbond bij de Europese Commissie, Renouveau et Démocratie.

In de praktijk blijkt van die goede bedoelingen niet veel in huis te komen. De informatiestroom is nogal eenzijdig.

dig. Bovendien wordt naar goede gewoonte in de Franstalige pers geen kans onverlet gelaten om de Vlamingen in Brussel en in de Vlaamse Rand te beschimpen. Het woord is niet overdreven. Onze hoofdstad wordt in het blad voorgesteld als een eentalig Franse stad. Het blad biedt ook een open forum aan Franstalige politici die er hun ideeën over Brussel en over de Vlaamse Rand kunnen verkondigen.

Intussen heeft de Europese Commissie toegegeven dat er geen enkele kwaliteitscontrole wordt uitgevoerd op de inhoud van het blad, wat niet belet dat het via de interne postverdeling van de Commissie gratis wordt verdeeld. Daar komt nu wat tegenwind tegen, met name van de voorzitter van de Europese vakbond, de Union of European Civil Servants, die intussen zelfs gevraagd heeft de verspreiding van het blad stop te zetten. Hij heeft de steun gevraagd van de Vlaamse Europese parlementsleden, die allemaal zijn benaderd. Hij heeft ook de steun gekregen vanuit verschillende hoeken. Onder meer uw partijgenote, mevrouw Brepoels, heeft gereageerd. Mijn partijgenoot, de heer Philip Claeys, heeft ook een schriftelijke vraag gericht aan de Commissievoorzitter. Het zou geen kwaad kunnen dat ook de Vlaamse Regering van zich zou laten horen. Misschien is dat intussen al gebeurd. Ik zou u willen vragen welke demarches u hebt ondernomen.

Ik maak ook van de gelegenheid gebruik om te informeren naar de stand van zaken met betrekking tot het tijdschrift Flanders, waarvan intussen het laatste nummer is verschenen, en Focus on Flanders, een soort knipselkrant van de Vlaamse pers, dat nog altijd verschijnt maar binnenkort zou worden vervangen door een nieuw initiatief. Ik vang stemmen op van buitenlanders die Focus ontvangen, dat ze het initiatief waarderen en de hoop uitdrukken dat Focus niet zou worden vervangen door een typisch overheidsmagazine meer in de zin van Flanders, een soort van glossy reclamemagazine. Is er ooit een onderzoek gevoerd naar het bereik van en de waardering voor Focus on Flanders?

Is er al meer te vertellen over het nieuwe concept waarmee men op de markt wil komen? Wat is de stand van zaken?

In het licht van de aanleiding voor deze vraag, namelijk het initiatief van een Franstalige krant bij de Europese Commissie, wilde ik weten of er ooit al publicaties als Flanders of Focus on Flanders systematisch werden verspreid onder het personeel van de Europese Commissie. Als dat niet het geval is, zou het dan niet goed zijn om pogingen in die zin te ondernemen, zeker op lange termijn maar ook op korte termijn, met het oog op de federale verkiezingen? De Europese ambtenaren hebben natuurlijk wel geen stemrecht voor die verkiezingen, zij hebben dat alleen op gemeentelijk vlak. Het zou hoe dan ook goed zijn dat Focus on

Flanders, of een eventuele opvolger ervan, ook aan de buitenlandse personeelsleden van de Europese Commissie zou worden bezorgd: u zou initiatieven in die richting kunnen nemen.

De voorzitter: Mevrouw Smet heeft het woord.

Mevrouw Miet Smet: Mijn vraag gaat niet helemaal over hetzelfde onderwerp. Het is voor mij dan ook geen enkel probleem als de minister er liever op een ander moment op antwoordt. Ik heb klachten ontvangen van Vlaamse Europese ambtenaren over het feit dat er geen volgehouden initiatieven worden genomen om hen samen te brengen. Zij stellen dat zij occasioneel wel worden samengebracht, maar niet regelmatig. Onderdanen van andere landen worden wel op regelmatige tijdstippen samengebracht. Zo tracht men invloed te krijgen op het hele kaderwerk van de Europese Commissie en op de hoogte te blijven van wat er gebeurt. Hun vraag is of de minister of de Vlaamse administratie geen initiatief kunnen nemen om hen op regelmatige tijdstippen samen te brengen. Ook willen zij er een gestructureerd geheel van maken zodat de Vlaamse ambtenaren een wederzijds relevant contact blijven onderhouden met Vlaanderen.

De voorzitter: De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones: Mijn vraag behandelt ook een ander aspect. We horen onze Europese parlementsleden eveneens klagen over het feit dat zij weinig georganiseerde contacten hebben met de Vlaamse administratie betreffende Europese dossiers. In andere landen gebeurt dat blijkbaar wel.

Zelf ben ik geschrokken van de teneur over Vlaanderen in het magazine Tribune de Bruxelles. Ik weet dat de Nederlandstaligen geen al te best imago hebben. Dat heeft voor een gedeelte met de communicatie vanuit Vlaanderen zelf te maken. Maar dat een Vlaamsvijandig tijdschrift gratis wordt verdeeld, is toch behoorlijk grof.

Er zijn twee aspecten aan deze kwestie verbonden. Er is enerzijds de kwaliteitscontrole door Europa zelf. Daar kan onze Vlaamse minister weinig aan veranderen, tenzij wijzen op het probleem. Ik sluit mij hier bij de heer Van Nieuwenhuysen aan. Voorts moet er een eigen proactief beleid worden gevoerd tegenover alles wat Europees, niet Nederlandstalig is.

U schept door de combinatie van uw functies grote verwachtingen. U bent tegelijkertijd bevoegd voor Buitenland en voor Media. De vragen zijn al dikwijls gesteld en u hebt al een beleid uitgestippeld. Nu moet de kans worden geschapen om Vlaanderen op een positieve manier bekend te maken. Ik heb dezelfde vragen als de heer Van Nieuwenhuysen en deel zijn benadering. We moeten erover waken niet opnieuw een veredeld toeristisch magazine met de verheerlijking van Vlaanderen te

verspreiden. Het zou veel beter zijn om simpelweg onze eigen pers door te geven. Moest ik een Rus of Spanjaard zijn, zou ik graag over de vertaling beschikken van belangrijke persartikelen. Dat is belangrijker dan een eigen tijdschrift.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Europese ambtenaren hebben hier inderdaad geen stemrecht bij federale verkiezingen. Dat wil ik in het licht van deze vraagstelling toch wel even benadrukken.

Wat de eerste vraag betreft, ben ik door Vlaamse Europese ambtenaren op de hoogte gebracht van het feit dat het kras is dat met officiële rugdekking van de Europese Commissie een blad wordt verspreid dat Vlaamsvijandig is. Niemand zal bezwaren aanvoeren tegen een positieve promotie, maar dit is een Vlaamsvijandig blad. Er is door diverse Europese parlementsleden tegen gereageerd. Het is goed dat zij dat hebben gedaan met gunstige gevolgen. De distributie aan de ambtenaren van de Europese Commissie is stopgezet. Mevrouw Brepoels heeft de heer Barroso met goed gevolg rechtstreeks aangeschreven. Wij zullen dit punt blijven opvolgen.

Zelf heb ik geen demarche ondernomen. Het is in de eerste plaats aan de Europese parlementsleden om hun stem te laten horen, wat ook is gebeurd. Mijn eigen initiatief moet een positief beeld van en informatie over Vlaanderen brengen. Het blad zal op zoveel mogelijk plaatsen moeten worden verspreid, ook bij de Europese ambtenaren en in het Europese parlement.

Een exemplaar van het Vlaamsvijandige blad in kwestie heb ik hier bij. Het is natuurlijk ook een zaak van persvrijheid. Als ik de colofon zie, gaat het om een bijlage van La Libre Belgique. Volgens de informatie waarover ik beschik is de verspreiding via het officiële circuit van de ambtenaren stopgezet. We moeten afwachten of dat definitief zal zijn.

Wat het tweede punt betreft, zijn de vragen van mevrouw Smet en de heer Loones gelijklopend. Het gaat om de zorg om Vlaanderen op een positieve manier bij buitenlanders die hier vertoeven, bekend te maken en Vlaanderen in het buitenland eventueel ook op andere manieren bekend te maken. Dat is een van mijn grote zorgen.

Ik weet, mijnheer Van Nieuwenhuysen, dat sommige mensen zich positief uitlaten over Focus on Flanders. Er is nooit onderzoek over uitgevoerd. Het Departement Internationaal Vlaanderen is zeker de grootste afnemer van het blad. De kosten liggen in vergelijking met het bereik van het blad, zeer hoog. Flanders, La Flandre – u kent het blad – wordt verspreid op 20.000 exemplaren. Ik weet helemaal niet welk effect het sor-

teert. Het draagt een kostenplaatje op jaarbasis van 250.000 euro. Focus on Flanders kost 350.000 euro voor 1450 abonnementen. Ik heb gesteld dat we moeten trachten de doelgroep van Focus on Flanders te vergroten, zonder het huidige publiek te verliezen. We zullen dat doen niet alleen door een nieuw blad te lanceren maar ook door elektronisch te werken zodat er een geregelde updating komt.

Tijdens een van mijn vakanties in Catalonië heb ik mij laten inspireren door Catalunya today. Het is een zeer goed blad en een privé-initiatief. Zelf denk ik aan een PPS-formule, geen overheidsblad. Het moet een blad worden met een onafhankelijke redactie dat informeert over Vlaanderen, zoals Focus on Flanders nu al stukken overneemt uit kranten of opinies van hoofdredacteurs. De regering moet zich helemaal niet inlaten met de redactie. Het is mijn bedoeling om op die manier tewerk te gaan met Flanders Today. We gaan er geen Pravda of overheidsblad van maken dat dan trouwens toch niet wordt gelezen. Het moet een goed blad worden. Ik mik daarvoor, zoals gezegd, op een PPS-constructie. Er zijn aanwijzingen dat er een tiental gegadigden zijn in een eerste ronde.

De bedoeling is om het publiek uit te breiden. Ik mik in eerste instantie op een 20.000 exemplaren. Het kan uitgebreid worden want de marginale kostprijsverhoging voor een grotere oplage tot 25.000 exemplaren is laag. Er moeten zo veel mogelijk buitenlanders in Vlaanderen en Brussel worden bereikt, mensen die hier voor lange of korte tijd vertoeven. Als ik in het buitenland ben, beschik ik ook graag over zo veel mogelijk informatie. Het moet niet alleen de Vlaamse actualiteit coveren, maar moet ook een culturele agenda omvatten met alles wat de moeite loont om als buitenlander bij te wonen. Ik mik op zakenlui, studenten en toeristen, maar niet limitatief. Buitenlandse studenten zeggen me dat ze door de Vlaamse overheid niet worden benaderd. Als ik met de universiteiten en de Vlerick Management School een akkoord kan afsluiten om deze doelgroep te informeren over Vlaanderen, ben ik tevreden. Deze studenten ontmoeten elkaar dikwijls later nog in het buitenland en zijn vaak goede ambassadeurs van Vlaanderen. Ze zijn dankbaar voor de kennis die ze hier hebben opgedaan, maar voelen zich stiefmoederlijk behandeld door de Vlaamse overheid. Ze hoopten op een betere informatie-doorstroming. Voorts zijn er de journalisten en de diplomaten, de regiovertegenwoordigingen, de personen die werkzaam zijn in internationale, gouvernementele en niet-gouvernementele organisaties, Europese ambtenaren, academiërs en alle andere expats die hier vertoeven. Dan denk ik nog aan de buitenlanders die hier niet verblijven maar met ons te maken krijgen: overheden – nationale en regionale –, bedrijven, universiteiten en potentiële toeristen.

Ik mik op een brede verspreiding. De privé-uitgevers die mee in zee gaan, zien er een markt in en een mogelijk-

heid om advertenties te werven om die doelgroep te benaderen. Het budget dat ik ervoor plan is op jaarbasis 750.000 euro. Dat is meer dan de optelsom van beide. Dat kan evenwel voor een grotere toegevoegde waarde zorgen. We willen dat blad internationaal verspreiden, tegen een zo laag mogelijke kostprijs. Ik denk dan aan de verspreiding in hotels, internationale kantoren, Europese instellingen en shops in de stations. Zeker in Vlaams-Brabant en de Vlaamse Rand moeten we proberen op een efficiënte manier buitenlanders te bereiken en te informeren. Dat zal oefening vergen. Er komt ook een elektronische versie op internet. Die moet ervoor zorgen dat men zich heel laagdrempelig en snel kan informeren.

We werken ook aan een informatiepakket met de focus op de Vlaamse bevoegdheden: wat is Vlaanderen en waarvoor staan wij? Dat kunnen we bezorgen aan de diplomatieke vertegenwoordigingen, de Europese ambtenaren en de buitenlandse journalisten die hier verblijven. In het buitenland kijkt men vaak verwonderd op naar de bevoegdheden, ook de buitenlandse bevoegdheden, van Vlaanderen. De meeste ministers die ik ontmoet, hebben zich vooraf geïnformeerd. Maar toch laten ze niet na om hun verwondering uit te drukken over onze bevoegdheden. Soms vragen ze uitleg, bijvoorbeeld over onze verdragsrechtelijke bevoegdheden. Op zo'n moment is zo'n informatiepakket nuttig.

Dat is dus de algemene bedoeling van Flanders Today. Wat dan de timing betreft, kan ik meedelen dat veel mediagroepen interesse hebben getoond. Het zijn er een tiental. Vandaag zou er een eerste bijeenkomst doorgaan van de beoordelingscommissie, om na te gaan of alle kandidaten wel aan de voorwaarden voldoen. Op 19 maart wordt het bestek opgestuurd; op 9 april moeten de offertes zijn ingediend. Ik verwacht dat nog in de zomermaanden de zaak rond zal zijn.

Het is de bedoeling dat een onafhankelijke redactie via dit weekblad actuele informatie over Vlaanderen brengt. Er komt in het blad een what's-on-rubriek, waarin belangrijke evenementen en culturele activiteiten worden aangekondigd. Uiteraard zal daarin aandacht uitgaan naar toerisme. Het is goed dat we de aandacht van de mensen die hier voor zakelijke, ambtelijke of academische redenen verblijven ook vestigen op onze toeristische troeven: onze kust en de Vlaamse kunststeden. Er zal echter een waaier van onderwerpen aandacht krijgen, ook politieke, economische, technologische en wetenschappelijke onderwerpen. Ik neem aan dat er ook zal worden geschreven over sport en lifestyle en dergelijke.

Ik hoop dat het een fris blad wordt dat de moeite waard wordt geacht om te lezen. Toen ik in Catalonië was heb ik met plezier de informatie over de regio doorgenomen, want dat was erg nuttig om een inzicht te verwer-

ven in wat er gaande is, interessant is, en ook wat bezoekenwaardig is.

Mevrouw Smet heeft een punt, maar we hebben ook daaraan gedacht. Op 23 januari heb ik met Vleva een delegatie van de Vlaamse Europese ambtenaren uitgenodigd. Ze zijn erg blij met het initiatief. Ze zegden wat hier al is gezegd. Ze voelden zich een beetje verweesd. In het verleden hebben ze geprobeerd om met kabinetten in contact te komen, maar ze hebben daarop weinig of geen respons gekregen. Ze vinden dat jammer. Ze zeggen dat ze voor een toegevoegde waarde kunnen zorgen door vroegtijdig te informeren of als go-between op te treden zonder voor bepaalde privébelangen te lobbyen.

Vleva heeft die taak, en daarom is afgesproken om op een gestructureerde manier te overleggen. Als het kantoor van Vleva is geopend – wellicht gebeurt dat eind mei – kunnen die mensen er van de vergadermogelijkheden gebruikmaken. De delegatie heeft erg enthousiast op dat voorstel gereageerd. Ik hoop dat dit tot stevige resultaten leidt. Het is alleszins zo dat we dit aspect veel te lang hebben verwaarloosd.

De voorzitter: De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen: Ik dank u voor uw omstandig antwoord. Ik onthoud vooreerst dat de verspreiding van Tribune de Bruxelles bij de Europese Commissie zou zijn stopgezet. Ik wist dat nog niet. Het zou in dat geval nogal overbodig zijn als u op dat vlak nog demarches zou ondernemen.

Minister Geert Bourgeois: Ik wil er wel op wijzen dat ik daar geen officiële bevestiging van. Ik heb dat informatie vernomen.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen: Het lijkt me een goede zaak dat u een zo breed mogelijk publiek voor dat nieuwe weekblad wilt bereiken. Hoe meer communicatie, hoe beter. Ook de website is een goede zaak. Misschien kan dat initiatief later worden uitgebouwd tot een elektronische nieuwsbrief?

Wat ik een beetje eigenaardig vind, is dat nooit het bereik en de waardering van de lezers voor Focus on Flanders is onderzocht. Dat had nuttig kunnen zijn voor het nieuwe initiatief. Gedane zaken nemen evenwel geen keer. We wachten af wat het nieuwe initiatief zal opleveren.

De voorzitter: De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones: Ook ik bedank de minister voor zijn antwoord, en zijn bereidheid om verder te gaan dan de vraagstelling in enge zin. De versterking van het imago van Vlaanderen bij buitenlanders doet me denken aan een lovenswaardig initiatief onder de titel 'Internati-

onaal Vlaanderen'. Daar worden een of twee keer per jaar alle buitenlanders die in Vlaanderen verblijven, samengebracht in het Europacollege in Brugge. De minister kan zo'n initiatief niet zelf nemen, maar we zouden wel dat soort van initiatieven kunnen steunen. Ze hebben het voordeel dat we die mensen nadien kunnen 'volgen' als ze terug in het buitenland zijn. Zij leren hier Vlaanderen gedurende korte tijd kennen. Als we ze zouden kunnen blijven informeren als ze vertrokken zijn, dan bestaat de kans dat ze een soort ambassadeur van Vlaanderen worden. Via internet zou dat zeer gemakkelijk kunnen.

Er is nog een ander initiatief waarnaar ik wil verwijzen. Een Vlaming zendt een persoverzicht over Baskenland, vertaald in het Nederlands, naar een aantal Vlamingen. Men moet zich dus eens inbeelden dat vrienden van Vlaanderen, bijvoorbeeld Catalanen, Basken enzovoort over Vlaanderen berichten zouden sturen aan hun eigen landgenoten. Dat is zeer sterk. Dat past trouwens ook in een beleid waar men er soms al eens over mag gaan. U moet als minister binnen de lijnen kleuren. Maar ik zeg niet dat het niet nuttig is om er eens over te gaan en duiding te geven bij informatie. U kunt in een overheids tijdschrift natuurlijk niet tegen de Franstaligen ageren maar het zou misschien wel nuttig zijn als dat eens zou kunnen gebeuren, zonder dat ik hier wil aanzetten tot nog grotere passies dan er al zijn. Soms is het niet slecht om er eens op te wijzen hoe het er hier in dit land in werkelijkheid aan toe gaat. Maar dat kan maar vanuit een privaat initiatief. Als u zulke initiatieven kunt steunen, heb ik daar geen enkel bezwaar tegen.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Ik dank de collega's voor de positieve appreciatie. Mijnheer Van Nieuwenhuysen, inderdaad, er is geen onderzoek gebeurd. In alle bescheidenheid denk ik dat we met dit magazine breder gaan en meer mensen kunnen bereiken en daarom vond ik het niet erg zinvol om nu nog een vrij duur onderzoek te laten uitvoeren over het bereik van een aflopend initiatief. En dan moet men nog respons krijgen bij de diplomaten en de ambassades. Ik vond het beter om met dit nieuwe initiatief te starten.

Telkens ik ambassadeurs ontmoet, collectief bij ontvangsten of individueel, vraag ik hen of ze de cursus Nederlands van de Warande volgen en of ze ons blad lezen. Een aantal ambassadeurs leren Nederlands en lezen dus graag de Nederlandstalige pers. Ze hebben allemaal op hun ambassades medewerkers die het Nederlands machtig zijn. Ik heb echter al ondervonden dat er ook zijn die Focus on Flanders persoonlijk niet lezen. Dat is geen wetenschappelijk oordeel, maar een indruk van mijn kant. Ik hoop dat we met het nieuwe initiatief een beter bereik zullen hebben. We zullen het

in ieder geval elektronisch moeten kunnen verspreiden, zeker als we mikken op mensen in het buitenland.

Voor de studenten die hier aankomen, maken we werk van een informatiegids over Vlaanderen. Ik ga dus proberen om zoveel mogelijk van die studenten te bereiken. Dat moet mogelijk zijn met distributiepunten in het Europacollege, in universiteiten enzovoort. Het zou mooi zijn als daaruit ook een elektronisch adressenbestand groeit om die mensen te berichten over Vlaanderen eens ze terug in hun land zijn.

Ik hoop dat we zo een bredere bekendheid krijgen. Van daar dat ik geloof in die formule. In de In&Uit-kantoren staan veel buitenlanders aan te schuiven, dat is een ideaal doelpubliek voor een gratis blad. Die mensen zullen hopelijk toch een kleine herinnering overhouden aan hun passage in Vlaanderen.

We proberen zoveel mogelijk gecoördineerd diverse initiatieven te nemen met uiteraard een niet aflatende focus op Europa en het Vleva, dat volop aanwervingen aan het doen is. Het Vleva heeft als hoofdtaak de band met Europa aan te halen. Er is ook opdracht gegeven aan Vleva om uit te zoeken of we de buitenlandse studenten niet twee of drie keer per jaar kunnen uitnodigen op een cultureel evenement waarbij uiteraard ook informatie gegeven wordt. Dat moet allemaal nog uitgewerkt worden.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Sabine Poleyn tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de houding van de Vlaamse en federale regering in onderhandelingen over economic partnership agreements (EPA)

De voorzitter: Mevrouw Poleyn heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: Mijnheer de minister, geachte collega's, sinds 2000 onderhandelt de Europese Unie met de ACP-landen over een nieuwe handelsverhouding tussen beide. In 2007 treedt de onderhandeling in een laatste fase. België maakt deel uit van de economische werkgroep. Europa lijkt aan te sturen op het zo snel mogelijk afronden van de onderhandelingen en het sluiten van een vrijhandelsakkoord.

Daar zijn heel veel bedenkingen bij te maken. Dat bleek uit de hoorzitting in deze commissie naar aanleiding van het Wereld Sociaal Forum. Het was toen niet zo duidelijk wat het Belgische standpunt ter zake was binnen de Europese Unie.

Vanuit Vlaanderen zijn wij bekommerd om de toekomst van de economische en de handelsverhoudingen tussen alle Europese landen en de 78 ACP-landen. Ik weet dat het orgaan waar dat besproken wordt, de interministeriële conferentie is. Is er een interministeriële conferentie geweest over het Belgische standpunt inzake EPA's? Ik vermoed van niet. Maar stel dat er een geweest is, welk standpunt heeft de Vlaamse Regering daar ingenomen? Hoe heeft de Belgische regering daarop gereageerd? Zo er nog geen interministeriële conferentie was, heeft de Vlaamse Regering al overlegd met de Belgische regering over de houding tegenover de EPA's? Welke houding denkt de Vlaamse Regering aan te nemen?

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, het onderhandelen over de EPA is een Europees proces, dat uitgestippeld staat in het Verdrag van Cotonou. De ACS-EU-overeenkomst van Cotonou bepaalt dat de partijen overeenkomen nieuwe, met de WTO verenigbare, handelsregelingen te treffen, die de tussen hen bestaande handelsbelemmeringen geleidelijk opheffen en de samenwerking op alle voor de landen van belang zijnde terreinen verhogen. Dat is artikel 36. De overeenkomst bepaalt dat in de voorbereidingsperiode, die uiterlijk op 31 december 2007 afloopt, onderhandeld wordt over economische partnerschapsovereenkomsten, beter bekend onder de Engelse naam economic partnership agreements. In juni 2002 gaven de lidstaten een mandaat aan de Commissie om met de ACS over de EPA te onderhandelen. De opvolging van de onderhandelingen gebeurt in de schoot van het Comité van artikel 133 en in de werkgroep ACP.

Voor de voorbereiding van het Belgische standpunt organiseert de FOD Buitenlandse Zaken geregeld Europese coördinaties. Afgevaardigden van de Vlaamse Regering worden op deze coördinaties uitgenodigd. Tot op heden zijn de EPA-onderhandelingen niet geëngendeerd op de interministeriële conferentie Buitenlands Beleid en ook niet op het Overlegcomité.

Tot nu heeft de Vlaamse Regering zich dan ook niet expliciet over de EPA uitgesproken. In overeenkomst met mijn beleidsbrief 2007 heeft mijn departement voornamelijk aandacht gehad voor de onderhandelingen met Zuidelijk Afrika.

In de Europese coördinatie hebben de Vlaamse afgevaardigden volgende standpunten benadrukt. Ten eerste, het belang van het eigenaarschap van de ACS-landen in het onderhandelingsproces. Ten tweede, het belang van de ontwikkelingsdimensie van de EPA. Ten derde, de steun voor de regionale economische integratie tussen de ACS-landen en voor de verhoging van de

Zuid-Zuid-handel. Ten vierde, aandacht voor een te hoge markttoegang voor gevoelige landbouwproducten en verzoek om een correcte toepassing van de oorsprongsregels.

Het Belgische standpunt kan als volgt samengevat worden. Ten eerste, meer nadruk leggen op de ontwikkelingsdimensie van de EPA. Een beter evenwicht tussen handel en ontwikkeling, met aandacht voor het eigenaarschap van de ACS-landen in het onderhandelingsproces. U ziet dat onze standpunten terugkeren. Ten tweede, steun voor de versterking van de regionale integratie in de ACS-landen. Het belang van de Zuid-Zuid-handel voor de integratie van de ontwikkelingslanden in het internationale handelsstelsel. Ten derde, correcte naleving van de oorsprongsregels met de nodige versterking van de douanediensdiensten in de ontwikkelingslanden. Ten vierde, in plaats van de deadline van 1 januari 2008 te benadrukken, dienen in de communicatie naar de ACS-landen en de burgermaatschappij, de concrete voordelen van de EPA verhelderd te worden. Tot slot, aan de Europese Commissie verduidelijking vragen over de institutionele en de operationele aspecten van de regionale fondsen die de ACS-regio's voor de aanpassing aan de vrijmaking van de handel aanwenden.

Tevens vragen welke rol de lidstaten hierin zullen spelen. Het federale standpunt houdt dus rekening met de Vlaamse aandachtspunten en wordt daarom ook mee gedragen door de Vlaamse overheid.

We vertrouwen op de Europese Commissie en blijven in de coördinaties aandacht vragen voor de ontwikkelingsdimensie en voor het eigenaarschap van de ACS-landen ten aanzien van het onderhandelingsproces en het eindresultaat. De Europese Commissie van haar kant roept de lidstaten op om meer middelen te investeren in de ACS-landen voor de aanpassing aan de vrijmaking van de handel en de versterking van de productie- en handelscapaciteit. Met haar eigen middelen geeft de Vlaamse Regering in eerste instantie steun aan de landen van Zuidelijk Afrika die als SADC-groep (Southern African Development Community) onderhandelen met de Europese Unie. Deze steun gaat naar sociale ontwikkeling en het versterken van het ondernemerschap in Zuid-Afrika, Mozambique en Malawi.

Aangezien er zeer regelmatig over de EPA wordt overlegd in de schoot van de Europese coördinatie, heeft de Vlaamse Regering geen bijkomend overleg gevraagd. Het Vlaamse standpunt heb ik zojuist geduid. Tot slot wil ik vermelden dat ik mijn departement zal vragen om aandacht te hebben voor de ontwikkelingen in de EPA-onderhandelingen in de mededeling 'Vlaamse vinger aan de Europese pols', die de Vlaamse Regering om de zes maanden bezorgt aan het Vlaams Parlement.

De voorzitter: Mevrouw Poleyn heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: Ik dank u, mijnheer de minister, voor uw toelichting. Ik ben verheugd om te horen dat er wel degelijk een kanaal bestaat waarlangs Vlaanderen mee een stem heeft in deze onderhandelingen, samen met België. Ik wil toch even benadrukken dat het zeer belangrijk is dat het eigenaarschap en de ontwikkelingsdimensie centraal gesteld worden.

De Europese Unie wil met deze akkoorden eigenlijk verder gaan dan wat tot nu toe binnen de WTO door onderhandelingen over de nieuwe vrijhandelsafspraken op wereldschaal, bereikt is. Dat is een beetje vreemd, want de handelspreferentie die er indertijd was met de oud-kolonies, zijnde deze ACP-landen, was net vanuit de filosofie 'trade, not aid'. Terwijl we nu meer opschuiven naar een relatie waarin het economische helemaal voorop moet staan en waarin de ontwikkelingsdimensie helemaal verloren gaat. U hebt gezegd dat zowel in het Belgische als in het Vlaamse standpunt de ontwikkelingsdimensie centraal staat. Ik wil nog eens onderstrepen dat dat inderdaad zeer belangrijk is. Want blijkbaar wil men nu een totale vrijhandel: in beide richtingen mogen er geen grenzen zijn voor landbouwproducten of voor voedsel in vergelijking met consumptieproducten. Als compensatie wil de Europese Unie dan hier en daar wat ontwikkelingshulp geven. Dan gaan we terug naar 'aid, not trade'. Dan is het emancipatorische van die handelsrelatie die er vroeger was, volledig verdwenen.

Ik denk echt dat de onderhandelingen niet zo goed verlopen en ik hoop dat Vlaanderen ze van nabij zal volgen. Ik hoop ook dat men de tijd zal geven aan de 78 ACP-landen om zich aan te passen aan de akkoorden want zoiets gaat niet in één jaar.

Mijnheer de minister, wat het Belgische standpunt betreft, hebt u gezegd dat de bilaterale akkoorden afgerond moeten zijn tegen 1 januari 2008. Ik dacht dat u het daarbij enkel had over de communicatie die zou moeten worden aangepast. Daarbij zouden de voordelen van de akkoorden benadrukt moeten worden. U zegt dus niet dat het Belgische standpunt erin bestaat dat de datum moet kunnen worden uitgesteld indien de onderhandelingen nog niet afgerond zijn.

Het is duidelijk dat de onderhandelingen niet tegen die datum zullen zijn afgerond. Europa begint dan ook te chanteren met allerlei middelen. Het dreigt ermee de ontwikkelingshulp stop te zetten en economische sancties te treffen. Ik vind het vreemd dat niet wordt gezegd dat men de datum wil uitstellen indien daar nood aan is, maar dat enkel wordt gezegd dat de communicatie moet worden verbloemd. Het lijkt dus belangrijker de voordelen te benadrukken dan de nodige tijd te nemen om goede onderhandelingen te voeren.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: U vraagt wat er gebeurt indien 1 januari 2008 niet wordt gehaald. Ik moet u het antwoord daarop schuldig blijven. Het standpunt van België is dat niet de vervaldatum maar de inhoud en de communicatie daarover primeren. Op het Europese standpunt ter zake kan ik nu niet ingaan. Ik kan u wel zeggen dat de vertegenwoordiger van de Vlaamse Regering de ontwikkelingen van de werkgroep ACP op permanente basis opvolgt.

Mevrouw Sabine Poleyn: Dat is op zich al positief. Dat heeft veel meer effect op de ontwikkeling in het Zuiden dan onze kleine ontwikkelingssamenwerkingsbudgetten.

Minister Geert Bourgeois: Dat heeft uiteraard meer effect. Het gaat over veel ruimere aangelegenheden die gezamenlijk moeten worden behandeld. Ook onze kleine budgetten hebben echter een structurele impact. Dat wordt uit diverse hoeken bevestigd. Minister-president Letermé en ikzelf hebben dat ondervonden toen we in Malawi en Mozambique waren. Internationale organisaties hebben ons trouwens bevestigd dat de manier waarop we werken, getuigt van een structurele aanpak.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Stern Demeulenaere tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de Travel and Tourism Competitiveness Index van het World Economic Forum

De voorzitter: Mevrouw Demeulenaere heeft het woord.

Mevrouw Stern Demeulenaere: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, in verschillende kranten is er melding gemaakt van de resultaten van de Travel and Tourism Competitiveness Index die het World Economic Forum heeft opgesteld. België wordt daar als een geheel beschouwd maar ik ga ervan uit dat de index ook relevant is voor Vlaanderen.

Hoewel België een betrekkelijk goede algemene 21e plaats kreeg toebedeeld, moeten we toegeven dat sommige beoordelingscriteria niet zo goed waren. Zo is er bijvoorbeeld de minder goede perceptie van het nationale toerisme. Daarnaast zouden wij opener kunnen zijn in onze houding tegenover toerisme. Andere criteria waarop we minder goed scoorden, waren de beschikbaarheid van geschoold personeel, de rigiditeit bij het aanwerven en ontslaan van personeel, de promotie van toerisme en de deelname aan beurzen waarvoor de overheid te weinig middelen uittrekt, de minder concurrentiële prijzen, een slechte quotering voor de infrastructuur van het

luchtvervoer, de ICT-infrastructuur en de toeristische infrastructuur. Al deze factoren hebben ervoor gezorgd dat ons land terugviel op voornoemde index.

Mijnheer de minister, hebt u inzicht in de details op basis waarvan deze studie werd samengesteld en hoe die tot stand kwam?

Biedt de studie de mogelijkheid om er de cijfers voor Vlaanderen uit af te leiden? Als dat niet mogelijk is, zou het misschien nuttig zijn dat we die oefening overdoen voor Vlaanderen.

Zijn er stappen ondernomen om te remediëren aan de slechte scores? Zo ja, welke specifieke maatregelen kunnen in deze context aan bod komen?

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Mijnheer de voorzitter, uiteraard werd ook mijn aandacht getrokken door de diverse persberichten die naar aanleiding van dit onderzoek verschenen zijn.

Als men afgaat op de krantenkoppen zou men denken dat het heel slecht gesteld is met het toerisme in ons land. Zoals voor vele artikelen, komt de inhoud echter niet altijd overeen met de krantenkoppen.

Mijnheer de minister, hoe zijn de resultaten van het onderzoek tot stand gekomen? Het gaat over het Belgische toerisme. Ik vraag me af hoe men dat gepeild heeft. Als ik het goed voorheb, hebben we in dit land te maken met twee soorten toerisme. Welke criteria werden gebruikt om tot dit resultaat te komen? Zijn de resultaten van het onderzoek toepasbaar op Vlaanderen?

Een aantal pijnpunten die door het onderzoek worden blootgelegd, zijn inderdaad terecht. Ik heb er in het verleden in deze commissie, voor deelthema's van het toeristisch beleid, ook al op gewezen dat onder andere voor de promotie van het toerisme nog heel wat inspanningen kunnen gebeuren.

De beschikbaarheid van geschoold personeel is ook al diverse keren aan bod gekomen. Mijnheer de minister, ik denk dat u dat zelf al bij de bespreking van beleidsnota en beleidsbrieven hebt aangehaald.

Ik denk dat iedereen het erover eens is dat onze minder goede plaats onder meer te maken heeft met de kosten van het toerisme, de dure brandstofprijzen en de hoge belastingdruk.

Mevrouw Demeulenaere, u vraagt terecht hoe dit onderzoek tot stand is gekomen en in hoeverre de resultaten van het onderzoek toegepast kunnen worden op Vlaanderen.

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Mijnheer de minister, ik heb over dit onderwerp een schriftelijke vraag gesteld. Ik vat ze even samen.

De bedoeling van deze index is inderdaad te weten welke factoren het land aantrekkelijk maken om het toerisme uit te bouwen, en op welke vlakken er verbetering mogelijk is.

België staat inderdaad op de 21e plaats op 124 landen. Dat is lang niet slecht. In de rangschikking moet ons land wel de buurlanden laten voorgaan. Dat lijkt me begrijpelijk met steden als Amsterdam en Parijs. Een opvallend resultaat van het onderzoek is dat België, en dus ook Vlaanderen, natuurlijke en culturele troeven heeft om het toerisme uit te bouwen maar dat ons land er geen prioriteit van maakt. Op het vlak van prioriteit die aan het toerisme wordt gegeven, staat ons land op de 86e plaats. Ik lees voor uit het onderzoek: "Het toerisme wordt te weinig gepromoot. België neemt te weinig deel aan beurzen en de overheid trekt er te weinig middelen voor uit." Dat is een van de opvallende conclusies van het onderzoek.

Mijnheer de minister, wat is uw visie daarop en op de resultaten van dit onderzoek? Vindt u de resultaten van het onderzoek representatief voor het toeristische beleid in Vlaanderen? Bent u van mening dat ondanks een budgettaire verhoging van de middelen het beleidsdomein Toerisme in de Vlaamse Regering nog te veel wordt onderschat?

Ik heb nog een vraag waar u misschien niet onmiddellijk kunt op antwoorden. Kunt u een overzicht geven van het aantal buitenlandse toeristen in Vlaanderen de afgelopen vijf jaar?

De voorzitter: De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones: Dit debat is verruimd tot de hele benadering van toerisme. Ik vind dat we de nieuwe administrateur-generaal van Toerisme Vlaanderen zouden moeten uitnodigen in dit parlement, liefst samen met de minister. Een aantal van de vragen betreft immers de verantwoordelijk van deze instelling. De heer Sintobin stelt dat er twee soorten toerisme zijn in België, maar alleen al in Vlaanderen zijn er drie soorten toerisme. Er is de kust, er zijn de kunststeden en er zijn de groene regio's van Vlaanderen, met telkens een verschillende benadering.

Mijnheer de minister, dit is ook een economische sector. Toerisme verschaft veel werkgelegenheid en genereert de meeste meerwaarde. Denken we maar aan het verschaffen van werk aan ongeschoolde arbeidskrachten. Dat gebeurt dan bijna uitsluitend aan de kust. De eco-

nomische meerwaarde wordt vooral daar geschapen. Als men de rest zou evalueren, zou men zien dat daar de uitgaven de mogelijk te genereren inkomsten overtreffen. De enige plaats waar dat niet gebeurt, is waar alles in het teken van toerisme staat, waar ook alle openbare werken gebeuren in dat toeristische kader. Daar is er sprake van een verschillende benadering. Ik wil geen kritiek leveren. Onze kunststeden zijn ons uithangbord, maar we mogen niet vergeten dat zelfs die kunststeden het eigenlijk moeten hebben van de kust, met haar meerwaardetoerisme, haar langeverblijfs-toerisme, haar investeringstoerisme, met de tweede verblijven en dergelijke. Dan is er natuurlijk sprake van een verschillende benadering als men de rendabiliteit en de inspanningen bekijkt, en de inspanningen die er zouden moeten gebeuren. Dat is geen uiting van frustratie, maar een dringend verzoek.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer de voorzitter, geachte leden, op 1 maart 2007 heeft het World Economic Forum inderdaad zijn eerste onderzoekrapport gepubliceerd over het toeristische concurrentievermogen van 124 landen. Op basis van 58 variabelen, gegroepeerd volgens drie subindexen, werd één cijfer berekend dat een maatstaf zou moeten vormen voor de aantrekkelijkheid van een bepaald land voor de ontwikkeling van toeristische activiteiten. Let wel, de studie is geen verdoken schoonheidswedstrijd. Ze geeft geen standpunt weer over de toeristische aantrekkelijkheid van een land. Het gaat over factoren die het ondernemen in de reis- en toerisme-industrie al dan niet aantrekkelijk maken.

De dataverzameling gebeurde enerzijds door enquêtes afgenomen bij bedrijfsleiders in de diverse landen en anderzijds met behulp van wereldwijd beschikbare objectieve cijfers. De partner voor de Belgische dataverzameling was de Vlerick Leuven Gent Management School, met professor doctor Lutgart Van den Berghe en professor doctor Harry Bowen. Het door het WEF gehanteerde territoriale niveau is de nationale staat, dus België. De berichtgeving heeft dus uitsluitend betrekking op de entiteit België, zodat conclusies voor Vlaanderen sowieso al worden bemoeilijkt. In de samenvattende index bekleedt België een 21e plaats op een totaal van 124 landen. In de pers werd dit omschreven als een degelijk resultaat.

De geïntegreerde index is samengesteld uit drie te onderscheiden subindexen, die elk een essentiële component van de toeristisch belangrijke bestemmings-eigenschappen weerspiegelen. Wat het regelgevende kader betreft, staat België op plaats 24 en qua economische omgeving en infrastructuur op plaats 29. Voor de index van het menselijk, cultureel en natuurlijk kapitaal staat België op de vierde plaats. Deze cijfers geven

meteen aan dat België en Vlaanderen een onmiskenbaar toeristisch ontwikkelingspotentieel hebben. De troeven liggen voor het grijpen. Het krachtadig uitspelen ervan vormt, zoals ik in al mijn beleidsbrieven en uitspraken over mijn beleidsintenties verklaar, absoluut de pijler van mijn voorbije en toekomstige inspanningen.

Ik wil bij de totstandkoming van deze rangschikking toch een aantal kritische methodologische kanttekeningen maken. De relevantie en de beleidswaarde ervan is eerder beperkt, want er is gewerkt met ongewogen gemiddelden van een hele set van variabelen. Aldus krijgen bepaalde aspecten een belang dat niet in verhouding is tot hun werkelijke invloed op het toeristische concurrentievermogen. Bovendien worden de eindresultaten zo grotendeels bepaald door de scores voor de variabelen met een intrinsiek grotere variantie. Voor alle variabelen is een score van 1 tot 7 punten mogelijk. Voor sommige variabelen bedraagt de laagste score 3, de hoogste 5,5. Voor andere variabelen bedraagt de laagste score 1, de hoogste 7. Werken met ongewogen gemiddelden kan dus leiden tot een erg vertekend eindresultaat.

Ten slotte kan men ook ernstige vragen stellen over de specifieke selectie van de gehanteerde indicatorenset. Sta me toe ter illustratie enkele door het WEF gebruikte variabelen op te sommen die mijns inziens allesbehalve bepalend zijn voor het Belgische internationale toeristische concurrentievermogen: de participatiegraad in het lager onderwijs; de levensverwachting; het aantal geldautomaten per bevolkingseenheid; het aantal artsen per bevolkingseenheid en de tbc-infectiegraad. We mogen ons dus niet blindstaren op de soms artificiële indexen. De vanuit beleidsstandpunt wel relevante informatie die wel degelijk in de studie verscholen zit, heeft betrekking op de individuele variabelen. Ik kom daar nog op terug.

Kan men op basis van de studie de score van Vlaanderen schatten? Een gelijkaardige WEF-studie waarin alleen België wordt onderzocht, is het algemeen-economisch Global Competitiveness Report. In opdracht van minister Moerman heeft professor Moesen, samen met de mensen van de Vlerick Management School, berekend welke positie Vlaanderen afzonderlijk in de rangschikking zou innemen. Het is een moeilijke oefening, want er ontbreekt nogal wat statistische informatie. Extrapolatie is dus nodig. U kent het resultaat: België haalde in het WEF-onderzoek de twintigste plaats; Vlaanderen zou volgens de studie-Moesen naar de vijfde plaats klimmen, na Zwitserland, Finland, Zweden en Denemarken.

Vooraleer we beslissen om hetzelfde te doen voor deze toeristische index moeten we even de baten tegenover de kosten afwegen. De kostprijs van zo'n studie zou hoog oplopen omdat daartoe een representatieve grootschalige bevraging bij Vlaamse bedrijfsleiders moet worden gehouden. Verder zou op basis van in bestaande statistieken opgenomen variabelen alles van het Belgische

naar het Vlaamse niveau moeten worden herwerkt. Gezien de hierboven reeds beargumenteerde tekortkomingen van de index zouden de te verwachten gewonnen plaatsen een louter publicitaire waarde bezitten.

Dat neemt niet weg dat mijn departement enkele mogelijkheden zal onderzoeken om relatief gemakkelijk uit te voeren extrapolaties naar Vlaanderen uit te voeren. Zo kunnen enkele harde indicatoren voor België, dankzij beschikbare data, vrij eenvoudig op Vlaanderen worden geprojecteerd en een algemene oriëntatie van de verschuivingen worden geïdentificeerd. Ik heb het dan over indicatoren zoals de participatie aan het basisen secundair onderwijs, en ook en vooral over harde cijfers over de logiescapaciteit, het internetgebruik, de penetratie van het telefoniegebruik, het aandeel van de artsen in de populatie, enzovoort.

Ik ben bovendien van plan om dit aan te kaarten bij het WEF. Hetzelfde heb ik gedaan bij de OESO. Ik heb een delegatie van de OESO ontvangen, en die delegatie is gisteren bij de minister-president geweest. Jammer genoeg kon ik bij dat laatste onderhoud niet aanwezig zijn. Ik wou erbij zijn, want de zaak heeft ook te maken met onze bestuurlijke organisatie, die aan een peer review wordt onderworpen. Ik heb de OESO-verantwoordelijke gezegd dat men bij de redactie van de internationale statistieken de deelstaten moet betrekken. Het heeft geen enkele zin dat men voor België onderwijscijfers opstelt als men geen rekening houdt met het feit dat dit een gemeenschapsbevoegdheid is. De ingezette middelen en ook onze resultaten verschillen volledig. Ik heb dat mondeling meegedeeld, maar ook een brief daarover naar de OESO verstuurd.

Hetzelfde zal ik doen met het WEF. Zeker voor het toerisme, dat een gemeenschapsbevoegdheid is, heeft het geen zin om met globaal-Belgische cijfers uit te pakken. Het Waalse toeristische product verschilt volledig van het Vlaamse. Men kan dat niet allemaal over dezelfde kam scheren.

Vanzelfsprekend zullen ook bij niet-opsplitsing van cijfers van de voor toerisme verantwoordelijke gemeenschappen, de meest pertinente individuele variabelen en hun in toekomstige WEF-rapporten getoonde evoluties, nauwgezet worden opgevolgd door het departement. Er valt immers redelijkerwijze te verwachten dat, gezien Vlaanderens predominantie op het vlak van Belgisch inkomend toerisme, evoluties op het Belgische niveau sterk in relatie staan met Vlaamse tendensen. Dusdanig zal hoe dan ook waardevolle beleidsondersteunende informatie systematisch kunnen worden gedistilleerd.

Op uw vraag naar remediëring van de items waar we zwak op scoren, moet ik allereerst opmerken dat vele van die variabelen ressorteren onder de federale be-

voegdheid of onder een ander Vlaams beleidsdomein. Ik denk bijvoorbeeld aan het belastingsniveau, de inflexibiliteit van de arbeidsmarkt en knelpunten inzake transport, allemaal federale bevoegdheden. Op die variabelen scoort België duidelijk minder goed. Ik heb daar geen impact op, we hebben die hefboomen niet in handen. Ik kan ook verwijzen naar de visaproblematiek. Daar liggen de cijfers voor België relatief gelijklopend met de overige EU-landen. Ik ben overigens tussengekomen voor de visaproblematiek met betrekking tot diverse landen. Op Belgisch niveau is er nu toch enige verbetering omdat men op een aantal plaatsen werkt met privébedrijven zodat de visa-uitreikingen ook voor een bezoek aan België vlotter gaan dan voorheen het geval was. Dat was voor een aantal landen een remmende factor.

Wat de zaken betreft die binnen het bereik liggen van mijn beleidsdomein, merk ik op dat we met onze initiatieven de juiste prioriteitskeuzes maken. Het huidige toerismebeleid is gebaseerd op de kennis die we hebben vergaard via de expertise van medewerkers in binnen- en buitenland, deelname aan beurzen en congressen en uitvoering van diverse gerichte studies. Wat we reeds wisten via deze informatiepool, komt in grote mate overeen met de in de WEF-studie geïdentificeerde zwakheden. Ik herhaal nog eens de belangrijkste: de bereikbaarheid, het niveau van de belastingen en de arbeidsmarkt. Bijgevolg zullen een groot deel van de reeds geïnitieerde beleidsacties ook effectief zorgen voor betere prestaties op de WEF-variabelen.

Als voorbeeld zal ik enkele variabelen aanhalen waarop we voorlopig niet schitterend scoren maar die tegelijk het voorwerp zijn van de nodige beleidsacties en investeringen om de situatie om te buigen. Veel van die internationale studies zijn deels gebaseerd op objectieve cijfers (in zoverre die voorhanden zijn), deels op percepties, in dit geval bij ondernemers via een zogenaamde 'CEO-survey'. De gekoesterde percepties omtrent de kwantiteit en de kwaliteit van de toeristische overheidsinspanningen, zijn volgens de studie niet positief. Het gaat over het hele Belgische niveau, dus ook de Waalse inspanningen. Er wordt geacht dat de sector relatief weinig overheidsmiddelen toegekend krijgt en dat de marketinginspanningen niet efficiënt zijn.

Ik wil die cijfers relativiseren. Ik heb contact opgenomen met het Vlerickinstituut, dat – zoals ik heb gezegd – hieraan heeft meegewerkt. Ik heb gevraagd waarop die survey gebaseerd is. De CEO-survey voor België kende maar een respons van 74 antwoorden. Slechts 74 bedrijfsleiders hebben geantwoord. Dat gaat dan nog over de bestemming Vlaanderen (inclusief Brussel) en Wallonië. Van die 74 gaat het om bedrijfsleiders van alle mogelijke economische sectoren, dus niet enkel uit de toeristische economie. Ik kan me voorstellen dat een CEO uit de staalsector niet echt een concreet zicht heeft op de efficiëntie van de investeringen voor toeristische

marketing. Als je reisbureaus of hotelondernemers zou contacteren, zul je een ander antwoord krijgen dan bij mensen uit de textielsector die een vraag krijgen over de inspanningen van de overheid inzake toerisme. Ik wil de cijfers dus uitermate relativiseren: het gaat slechts over 74 bedrijfsleiders, voor heel België, en dan nog uit alle mogelijke sectoren. Daarbij is mijns inziens een grote kanttekening te plaatsen. Bij de validiteit van zulke resultaten moet minstens een groot vraagteken geplaatst worden.

Aangezien ik wel de bekommernis deel dat een sector met een dergelijk enorm economisch, cultureel en sociaal belang, budgettair mag worden versterkt, werd in het kader van de meerjarenbegroting afgesproken dat het budget voor toerisme jaarlijks met 2 miljoen euro wordt verhoogd, en dit tot op het einde van de regeerperiode.

Momenteel wordt een nieuw, op grondige marktstudies gebaseerd toeristisch marketingplan voor Vlaanderen geïmplementeerd in binnen- en in buitenland. Dat kan de efficiëntie van de aangewende middelen alleen maar ten goede komen. Refererend aan de door u vermelde lage participatie aan vakbeurzen, scoort Vlaanderen beter dan de opgenomen score voor België. Toerisme Vlaanderen nam vorig jaar deel aan een doordachte selectie van 's werelds belangrijkste beurzen waaronder ITB in Berlijn, World Travel Mart in Londen, Holiday World - Prague en de World Travel Fair in Japan. De studie van het WEF formuleert op wereldvlak twaalf referentiebeurzen en weegt de aanwezigheid van de onderzochte landen hierop af. Vlaanderen was aanwezig op alle belangrijkste Europese beurzen. Dat we ontbreken op toerismebeurzen in Afrika of het Midden-Oosten is een vaststelling, maar kan ook worden verklaard door de bijzonder geringe return die daarvan mag worden verwacht. Tot nader order hoort Afrika niet tot de doelmarkten voor onze toeristische marketing. Mochten we een onbeperkt budget hebben, zouden we gaan, maar dan nog moet je inzetten op markten waarvan je de grootste return kunt verwachten.

Ook de overheidsaandacht voor duurzame toeristische ontwikkeling wordt in de survey niet als bijster hoog beschouwd. Op dat gebied kan deze regering nochtans mooie inspanningen en even mooie resultaten voorleggen, denk maar aan het project van de Groene Sleutel, het ecolabel voor de openluchtrecreatieve bedrijven en straks ook voor de recreatiecentra, het geleverde werk inzake toegankelijkheid en participatie en de evoluties op het vlak van recreatief medegebruik.

Vervolgens zal ook de ontwikkelde totaalvisie op toeristisch onthaal, en zeker ook het onthaal van de internationale toerist op de grote toegangspoorten tot Vlaanderen, de gepercipieerde welkomstattitude jegens buitenlandse bezoekers alleszins ten goede komen. De

premie voor opleiding van horecapersoneel is dan weer een belangrijke stap in de richting van betere beschikbaarheid van geschoold personeel. U weet dat ik hieromtrent samenwerk met minister Vandenbroucke. Ook daar zetten we in op wat door de sector gevraagd wordt.

Een laatste Vlaams pijnpunt in het internationaal toeristisch landschap is de gebrekkige integratie in het intercontinentale luchttransportnetwerk. De teloorgang van Sabena is uiteraard niet vreemd aan deze score. De Europese hubs voor intercontinentaal verkeer bevinden zich buiten België, met name in Amsterdam, Parijs, Londen en Frankfurt. Deze situatie vormt een uitgesproken zwakte bij het aanbrengen van langeafstandstoeristen. Daarom gaf ik Toerisme Vlaanderen opdracht om te komen tot een samenwerkingsakkoord met BIAC. Er zijn nieuwe lijnen gerealiseerd vanuit Brussel met China en India. Ik ben in India geweest. Daar heeft men mij gezegd dat we in augustus de rechtstreekse lijnen Mumbai-Zaventem-Newark en Delhi-Zaventem-Toronto zullen hebben. Zulke zaken zijn een goede aanzet in de verdere versterking van de luchtvaartverbindingen.

Mijnheer Verstreken, u hebt inderdaad een schriftelijke vraag gesteld. Ik moet daar nog een antwoord op formuleren. U zult de cijfers schriftelijk krijgen. Ik kan alleen zeggen dat de cijfers voor de eerste negen maanden van 2006 erop wijzen dat het aantal buitenlandse toeristen in stijgende lijn gaat: het aantal aankomsten is met 2,4 procent gestegen ten opzichte van de eerste negen maanden in 2005, het aantal overnachtingen met 4 procent.

Mijnheer Loones, ik zal uw suggestie bezorgen aan mevrouw Raymonda Verdyck, hoofd van Toerisme Vlaanderen. Het zou inderdaad goed zijn dat er, voor we aan de nieuwe beleidsbrief toe zijn, een contact kan worden georganiseerd, al dan niet in een toeristische context. Ik neem aan dat u de wens uit van meerdere leden van de commissie, wat ik concludeer uit het instemmend geknik. Het is misschien goed dat dit niet direct gebeurd is. Ze komt uit de Vlaamse administratie en moest, om het zo te zeggen, eerst haar 'honderd dagen' hebben om zich in te werken en met jullie in een goede discussie te kunnen treden.

De voorzitter: Mevrouw Demeulenaere heeft het woord.

Mevrouw Stern Demeulenaere: Mijnheer de minister, ik dank u voor het antwoord. Ik onthoud vooral dat u zult pogen om een aantal elementen zelf te onderzoeken. Ik hoop dat de commissie van de resultaten op de hoogte wordt gebracht. Het zal heel belangrijk zijn om die op te volgen en we moeten daarover dus voldoende geïnformeerd worden.

Wat betreft de opmerking van de minister over de problematieken die zich bevinden op het federale niveau, zeg ik: overleg bestaat nog altijd. Er is een mooie taak

weggelegd om verder in overleg rond die problematieken te werken.

Hebt u zicht op de resultaten van de opleidingen? Zijn die pas opgestart? Zijn er al inschrijvingen? Misschien stel ik deze vraag beter aan de minister van Onderwijs.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: De opleidingen zijn pas opgestart. Het is wat vroeg om daar een zicht op te hebben, maar minister Vandenbroucke zal daar misschien al wat meer gegevens over hebben aangezien de VDAB de echte actor is op het terrein daaromtrent. We doen dit echter in overleg met de horeca. We hebben daar een heel goede rondetafel over georganiseerd in Hotel Errera.

U verwijst naar overleg, mevrouw Demeulenaere. Ik wil erop wijzen dat ik alle mogelijk overleg houd met de federale overheid. Ik heb bijvoorbeeld gewezen op de visaproblematiek voor het inkomend toerisme en evenzeer voor het cruisetourisme in Antwerpen. Ik heb daarover al vragen gekregen in de commissie. Het is evident dat, als ik op een overleg de arbeidsflexibiliteit, de loonkost enzovoort aanhaal, die zaken niet worden opgelost op een Overlegcomité. Dergelijke zaken moeten op een andere manier worden aangekaart.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
